

บทที่ ๔
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ต่อ)

อ.อริคม อินทุฤติ
ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา

คดีอาญาที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ มีคำพิพากษาแล้ว

ปี 2545

- คดีขอให้ชื้อยาบริษัทพรอคพวก

ปี 2546

- คดีทุจริตยา

ปี 2550

- คดีที่ดินรัชดา

ปี 2551

- คดีคลองด่าน

ปี 2552

- คดีกล้วยาง
- คดีห้วยบนดิน

ปี 2553

- คดีอัลไพน์

ปี 2556

- คดีหาเสียงเลือกตั้งซ่อม
- คดีรถเรือดัดแปลง

ปี 2558

- คดีกรุงไทย
- คดีเขาพระวิหาร

ปี 2559

- คดีฮั่วประมวลปุ๋ย
- คดีคณะกรรมการแบ่งศ์ชาติ
- คดีแก้ไขสัญญาสัมปทานมือถือ

คดีอาญาที่ศาลฎีกาแพนγκคดีอาญาฯ มีคำพิพากษาแล้ว

ปี 2560

- คดีสลายการชุมนุมพันธมิตร
- คดีทุจริตระบายนข้าวจีทูจี
- คดีจำหน่ายข้าว

ปี 2561

- คดีทีพีไอ
- คดีหนังสือเดินทางอดีตนายกฯ

ปี 2562

- คดีฮั่วประมวลทางหลวง
- คดีแปลงสัญญาสัมปทานเป็นภาษีสรรพสามิต
- คดีเอ็กซิมแบงก์
- คดีกรุงไทย 2
- คดีห้วยบนดิน 2

ปี 2562 (ต่อ)

- คดีจีทูจี 2
- คดีบอร์ด อ.ต.ก

ปี 2563

- คดีบ้านเอื้ออาทร
- คดีเสียบบัตรแทนกัน 1

ปี 2564

- คดีรถเรือดับเพลิง 2

ปี 2565

- คดีเสียบบัตรแทนกัน 2
- คดีเสียบบัตรแทนกัน 4
- คดีรถเรือดับเพลิง 3

ปี 2565 (ต่อ)

- คดีสลับร่างรัฐธรรมนูญ
- คดีรมต.มหาดไทยปราศรัยในมือบ
- คดีก่อสร้างโรงพัก
- คดีตัวเครื่องบิน

ปี 2566

- คดีเรียกเงินจากอธิบดีกรมน้ำบาดาลแลกกับการไม่ตัดงบประมาณ
- คดีเสียบบัตรแทนกัน 3
- คดีรับตัวเครื่องบินมูลค่าเกินสามพันบาท

คดีอาญาที่องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์มีคำพิพากษาแล้ว

ปี 2565

- คดีรถเรือดับเพลิง 2
- คดีบ้านเอื้ออาทร

ปี 2566

- คดีสลับร่างรัฐธรรมนูญ
- คดีรมต.มหาดไทยปราศรัยในมือบ
- คดีเสียบบัตรแทนกัน 2
- คดีเสียบบัตรแทนกัน 4
- คดีก่อสร้างโรงพัก
- คดีรมต.มหาดไทยปราศรัยในมือบ
- คดีก่อสร้างโรงพัก
- คดีตัวเครื่องบิน

คำพิพากษาฎีกาที่ อม.อธ.๑๒/๒๕๖๖

คำฟ้อง

คำพิพากษา

ชั้นอุทธรณ์

คดีก่อสร้างโรงพัก

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีย จำเลยที่ ๒ รักษาราชการแทน ผบ.สตช. จำเลยที่ ๓ และที่ ๔ ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะก.ก.ประกวดราคาโครงการก่อสร้างที่ทำการสถานีตำรวจ (ทดแทน) จำนวน ๓๙๖ หลัง วงเงิน ๖,๒๙๘ ล้านบาท จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔ กระทำความผิดโดยมีจำเลยที่ ๕ และที่ ๖ เป็นผู้สนับสนุน กล่าวคือในการประชุมคณะรัฐมนตรีครั้งที่ ๗/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ... คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการโครงการตามที่ ส.ต.ช.เสนอ โดยให้กระจายการจัดซื้อจัดจ้างไปยังหน่วยงานในสังกัด (ตำรวจภูธรภาคและตำรวจภูธรจังหวัด) ต่อมาจำเลยที่ ๒ มีบันทึกขออนุมัติยกเลิกแนวทางการจัดจ้างแยกเสนอราคาเป็นรายภาค และขออนุมัติประกวดราคาจัดจ้างทุกอาคารรวมกันในครั้งเดียว จำเลยที่ ๑ อนุมัติโดยไม่เสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณา มีผลให้ราคากลางมีวงเงิน ๖,๓๓๘,๐๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งสูงกว่าราคากลางเดิม ๖,๑๐๐,๕๓๘,๙๐๐ บาท และทำให้ไม่สามารถคัดเลือกผู้เสนอราคาเพื่อดำเนินการตามโครงการให้แล้วเสร็จตามเป้าหมายได้ เนื่องจากจำเลยที่ ๕ และที่ ๖ เสนอราคาต่ำกว่าเป็นจริง ต่อมาจำเลยที่ ๕ โดยจำเลยที่ ๖ ยื่นบัญชีแสดงปริมาณวัสดุและราคาในการก่อสร้าง (BOQ)

เสนอราคาเสาเข็มต่ำกว่าราคากลางของ สตช. ถึงหน่วยละ ๓,๘๔๐ บาท และต่ำกว่าราคากลางของกองดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ถึงหน่วยละ ๕,๕๓๐ บาท จำเลยที่ ๓ รับเอกสารของจำเลยที่ ๕ ไว้แล้วมอบให้จำเลยที่ ๔ โดยไม่นำเสนอบัญชีปริมาณวัสดุฯ ต่อ คณะก.ก.ประกวดราคา เป็นการมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันในการเสนอราคาอย่างเป็นธรรม เพื่อเอื้ออำนวยแก่จำเลยที่ ๕ ในการคิดคำนวณส่วนต่างกรณีมีงานลดหรืองานเพิ่มจากการตอกเสาเข็ม จำเลยที่ ๕ ก่อสร้างไม่แล้วเสร็จตามสัญญา เป็นเหตุให้ สตช. ได้รับความเสียหาย ขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ จำเลยที่ ๓ และที่ ๔ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑, ๑๕๗ พ.ร.บ.ว่าด้วยการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๒ จำเลยที่ ๕ และที่ ๖ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑, ๑๕๗ ประกอบมาตรา ๘๖ พ.ร.บ.ว่าด้วยการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๒ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖

จำเลยทั้งหกให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดี อม. โดยองค์คณะผู้พิพากษาชั้นต้นไต่สวนแล้ว พิพากษายกฟ้อง โจทก์และจำเลยที่ ๒ อุทธรณ์

คำวินิจฉัย

ปัญหาว่าจำเลยที่ ๑ กระทำความผิดหรือไม่ องค์กรวินิจฉัยอุทธรณ์เห็นว่า พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดว่า ถ้าคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ความเห็นชอบหรือมีมติในเรื่องที่เสนอ ให้ถือว่ามติคณะรัฐมนตรีมีผลผูกพันเฉพาะตามหลักการในประเด็นที่เสนอ เว้นแต่มติคณะรัฐมนตรีจะระบุชัดเจนถึงรายละเอียดที่อนุมัติเห็นชอบหรือมีมติ เมื่อพิจารณามติคณะรัฐมนตรีครั้งที่ ๗/๒๕๕๒ ไม่มีข้อความระบุอย่างชัดเจนถึงรายละเอียดในเรื่องวิธีการจัดซื้อจัดจ้างที่จะต้องดำเนินการโดยการเสนอราคาเป็นรายภาค (ภาค ๑ ถึง ๙) อีกทั้งได้ความจากอดีตเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ๒ คน ว่า มติคณะรัฐมนตรีครั้งที่ ๗/๒๕๕๒ ไม่รวมการจัดซื้อจัดจ้าง กรณีรับฟังได้ว่า มติคณะรัฐมนตรีครั้งที่ ๗/๒๕๕๒ เป็นการอนุมัติเฉพาะประเด็นเรื่องงบประมาณ ไม่รวมถึงวิธีการจัดจ้าง จำเลยที่ ๑ จึงไม่มีหน้าที่เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดซื้อจัดจ้างดังที่โจทก์ฟ้อง กรณีเป็นอำนาจของจำเลยที่ ๑ ที่จะใช้ดุลพินิจเปลี่ยนแปลงและทบทวนได้ แม้จำเลยที่ ๑ จะใช้เวลาพิจารณาเพียง ๒ วัน แต่ไม่ปรากฏข้อพิรุธผิดปกติวิสัยที่สื่อแสดงว่าจำเลยที่ ๑ ได้เข้าไปมีส่วนริเริ่มหรือใช้ให้เจ้าพนักงานเสนอความเห็นเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะวิธีการ

จัดซื้อจัดจ้างไม่ว่าแบบใดต่างก็เลือกดำเนินการได้และมีขั้นตอนประกาศเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้ประกอบการทั่วไปได้มีโอกาสเข้าแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรมได้ ไม่อาจฟังได้ดังที่โจทก์ อ้างว่า การรวมการจัดจ้างไว้ที่ส่วนกลางจะทำให้ไม่มีการแข่งขันราคาที่เป็นธรรมเสมอไป ส่วน ที่คณะก.ก.กำหนดราคากลางชุดใหม่ได้กำหนดราคากลางเป็นเงิน ๖,๓๘๘ ล้านบาท ซึ่งสูงกว่า ราคากลางเดิม ๖,๑๐๐,๕๓๘,๙๐๐ บาท ก็ดี หรือผู้รับจ้างไม่สามารถดำเนินการก่อสร้าง โครงการให้แล้วเสร็จตามเป้าหมายได้ก็ดี ล้วนแต่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ และ จำเลยที่ ๑ ไม่ได้เข้าไปรับรู้หรือมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ถือไม่ได้ว่าเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ ของจำเลยที่ ๑ ทั้งโจทก์มิได้ไต่สวนและฟ้องกล่าวหาว่าจำเลยที่ ๑ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ หน้าที่โดยทุจริตแต่อย่างใด การกระทำของจำเลยที่ ๑ จึงไม่เป็นความผิดตามฟ้อง

ปัญหาว่าจำเลยที่ ๑ กระทำความผิดหรือไม่ องค์กรวินิจฉัยอุทธรณ์เห็นว่า การขอ เปลี่ยนแปลงวิธีการจัดซื้อจัดจ้างเกิดจากข้อทักท้วงของผู้ปฏิบัติงานเองที่เสนอมาตามขั้นตอน ปกติตั้งแต่ก่อนจำเลยที่ ๒ ได้รับมอบหมายงานตามคำสั่ง ส.ต.ช. และข้อทักท้วงของเจ้าหน้าที่ พัสดุกข์หนึ่งก็สอดคล้องกับที่กรมบัญชีกลางเคยมีหนังสือตอบข้อหารือระบุว่ากรณีที่ได้รับ จัดสรรงบประมาณในคราวเดียวกัน หากไม่มีเหตุผลประการใดที่ทำให้ส่วนราชการไม่สามารถ

ดำเนินการในคราวเดียวกันได้แล้ว ส่วนราชการต้องจัดซื้อจัดจ้างในคราวเดียวกัน นอกจากนี้ การขอเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดซื้อจัดจ้างของจำเลยที่ ๒ ยังคงใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างด้วยการประกวดราคาเช่นเดิม นอกจากนี้ในขั้นตอนการประกวดราคา มีผู้เสนอราคาเข้าแข่งขันกัน ๕ ราย และแข่งขันสู้ราคากันถึง ๗๓ ครั้ง การที่จำเลยที่ ๒ เสนอขอเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดซื้อจัดจ้างเพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพอให้รับฟังว่าเพื่อกำหนดตัวผู้รับจ้างล่วงหน้าหรือกีดกันผู้เสนอราคารายอื่น คดียังฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ ๒ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ ส.ต.ช. การกระทำของจำเลยที่ ๒ จึงไม่เป็นความผิดตามฟ้อง

ส่วนจำเลยที่ ๓ และที่ ๔ แม้ไม่ได้นำเสนอบัญชีแสดงปริมาณวัสดุและราคาในการก่อสร้างของจำเลยที่ ๕ ที่รายการหนึ่งมีราคาค่อนข้างต่ำ ต่อคณะก.ก.ประกวดราคา แต่ไม่ปรากฏข้อพิรุธว่าเป็นการปกปิดเพื่อเอื้อประโยชน์แก่จำเลยที่ ๕ พยานหลักฐานโจทก์รับฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ ๓ และที่ ๔ กระทำความผิดตามฟ้อง และเมื่อโจทก์ฟ้องว่าจำเลยที่ ๕ และที่ ๖ เป็นผู้สนับสนุนจำเลยที่ ๓ และที่ ๔ ในการกระทำความผิด แต่ข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ ๓ และที่ ๔ กระทำความผิด จำเลยที่ ๕ และที่ ๖ ย่อมไม่อาจมีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุน

พิพากษายืน/.

คดีอาญาที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา
แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

องค์คณะชั้นต้น

- คดีสนามฟุตบอล ๒ คดี
- คดีว่าจ้างสื่อในโครงการ Roadshow
- คดีย้ายเลขาธิการสภาความมั่นคงฯ
- คดีขายข้าวให้องค์การอาหาร สํารองแห่งอินโดนีเซีย

องค์คณะชั้นอุทธรณ์

- คดีรถดับเพลิง ๓

๒

คดีขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน
เพราะเหตุรำรวยผิดปกติ

มาตรา ๒๓๔ วรรคหนึ่ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ไต่สวนและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใด มี**พฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ** ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง เพื่อดำเนินการต่อไปตามรัฐธรรมนูญ หรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓๖ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินผู้ใด **มีพฤติการณ์ตามมาตรา ๒๓๔ (๑)** ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไต่สวนข้อเท็จจริง และหากมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เห็นว่าผู้นั้นมีพฤติการณ์หรือกระทำความผิดตามที่ไต่สวนให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ ...

(๑) ถ้าเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย ฯลฯ

(๒) กรณีอื่นนอกจาก (๑) ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือดำเนินการอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

คำว่า ร่ำรวยผิดปกติ

พ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ.
๒๕๖๑ มาตรา ๔

- (๑) การมีทรัพย์สินมากผิดปกติ
- (๒) การมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ
- (๓) การมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ
- (๔) การได้ทรัพย์สินมาโดยไม่มีมูลอันจะอ้างได้
ตามกฎหมายสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตาม
หน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่
- (๕) รวมทั้งกรณีมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
สืบเนื่องมาจากการเปรียบเทียบบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วย

บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ

ในคดีร่ำรวยผิดปกติ

(๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๓) ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

(๔) ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(๕) ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

รัฐธรรมนูญ ม.๒๓๔ ว.หนึ่ง (๑),
๒๓๕ ว.หนึ่ง (๒)

พ.ร.ป.ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ม.๑๐ (๑) (๓)

พ.ร.ป.ว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตฯ มาตรา ๑๑๙,
๑๒๐ ว.ท้าย

การดำเนินคดีร่ำรวยผิดปกติ

คณะกรรมการป.ป.ช.

อัยการสูงสุด

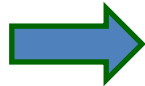
ศาลฎีกาแผนกคดีอม.

- คณะกรรมการป.ป.ช.มีอำนาจไต่สวน (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ (๑)) และต้องส่งสำนวนฯลฯ พร้อมความเห็นไปยังอัยการสูงสุดภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่มิมีมติ (พ.ร.ป.ปปช. ม.๑๑๘)
- อัยการสูงสุดต้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๒), พ.ร.ป.วิ.อม. ม.๑๐ (๑)) ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันรับเรื่อง (พ.ร.ป.ปปช. ม.๑๑๙ วรรคหนึ่ง)
- กรณีอัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนการไต่สวนยังไม่สมบูรณ์ที่จะดำเนินคดีได้ ต้องดำเนินกระบวนการตาม พ.ร.ป.ปปช. ม.๗๗ ประกอบม.๑๑๙ วรรคหนึ่ง

การดำเนินการภายหลังยื่นคำร้อง

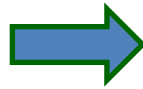
- ประกาศคำร้องในที่เปิดเผยตามวิธีการ ในข้อกำหนดของปร.ศาลฎีกา (พ.ร.ป. วิธีพิจารณาคดีอม.ฯ ม.๔๗ ว.๑)
- บุคคลภายนอกอาจยื่นคำร้องคัดค้านเข้าในคดีได้ ก่อนศาลมีคำพิพากษา (พ.ร.ป. วิธีพิจารณาคดีอม.ฯ ม.๔๗ ว.๒)
- ภาระการพิสูจน์ตกแก่ผู้กล่าวอ้างว่าทรัพย์สินนั้นมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติ หากพิสูจน์ไม่ได้ ศาลจะมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน (พ.ร.ป. วิธีพิจารณาคดีอม.ฯ ม.๔๘ ว.๑ และ ว.๓ พ.ร.ป.ปปช. มาตรา ๑๑๗)
- หากผู้ที่ถูกกล่าวอ้างโต้แย้งเป็นทายาทหรือผจก.มรดก ให้ศาลคำนึงถึงความสามารถในการพิสูจน์ของบุคคลดังกล่าวและพิจารณาพิพากษาตามที่เห็นว่าเป็นธรรม (พ.ร.ป.วิธีพิจารณาคดีอม.ฯ ม.๔๘ ว.๓)

ผลของคำสั่ง
ร่ำรวยผิดปกติ

- ทรัพย์สินที่ผู้ยื่นได้มาจากการกระทำ
ความผิด รวมทั้งบรรดาทรัพย์สินหรือ
ประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สิน
ตกเป็นของแผ่นดิน
(รัฐธรรมนูญ ม.๒๓๕ วรรคหก, พ.ร.ป.ปปช.
ม.๑๒๐ วรรคสอง)
- พ้นจากตำแหน่ง
- เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตลอดไปและ
ห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ
- อาจถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลาไม่เกิน
สิบปีหรือไม่ก็ได้
(รัฐธรรมนูญ ม. ๒๓๕ วรรคสาม และวรรคสี่)

ผลของคำสั่ง
ไม่ร่ำรวยผิดปกติ

- กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่
- ได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใด เสมือนหนึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ตลอด ระยะเวลาที่หยุดปฏิบัติหน้าที่
- หากพ้นจากตำแหน่งไปก่อนที่จะมี คำพิพากษา ให้จ่ายเงินเดือน ฯลฯ จนถึงวันก่อนวันที่พ้นจากตำแหน่ง (พ.ร.บ.ป.ป.ช. ม.๑๒๑, ๘๖)

การดำเนินกระบวนการพิจารณา

- การเลือกองค์คณะ
- การพิจารณาคำร้อง
- วันนัดพิจารณาครั้งแรก (จำเลยไม่ต้องมาศาล)
- การตรวจพยานหลักฐาน
- การไต่สวนพยานหลักฐาน
- การพิพากษาคดี
- การอุทธรณ์

คดีร้ายแรงผิดปกติมีกระบวนการพิจารณาคดีทำนองเดียวกับการพิจารณาคดีอาญา
(พ.ร.ป.วิ.อม.ฯ ม.๔๕)

คดีร่ำรวยผิดปกติที่สำคัญที่ศาลตัดสินแล้ว

- อม.๑/๒๕๔๖ รมว.สาธารณสุขและภริยา ๒๓๓,๘๘๐,๐๐๐ บาท
- อม.๑/๒๕๕๓ นายกรัฐมนตรี ๔๖,๓๗๓,๖๘๗,๔๕๔.๗๐ บาท
- อม.๓๐/๒๕๕๗ ประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ๖๘,๑๐๔,๐๐๐ บาท
- อม.๑๒๘/๒๕๕๙ รมว.ศึกษาธิการ ๑๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- อม.๔๔/๒๕๖๐ ที่ปรึกษานายก อบจ.และอดีต ส.ส. ๑๖๘,๔๕๓,๒๔๕.๗๐ บาท
- อม.๙๗/๒๕๖๑ รองนายก อบจ. ๙,๒๗๕,๗๔๖.๕๐ บาท
- อม.๑๒๒/๒๕๖๒ อดีตเลขารมว.พาณิชย์ ๘๙๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- อม.๒๓๘/๒๕๖๒ อดีต ส.ส.บัญชีรายชื่อ ๔๒,๘๑๖,๒๒๖.๖๔ บาท
- อม.๒๖๘/๒๕๖๒ อดีตรมช.หลายกระทรวงและอดีตที่ปรึกษารมต. ยกคำร้อง

อม.๑/๒๕๕๓ คดีอดีตนายกรัฐมนตรื

ความเป็นมา

- ในระหว่างที่ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรื ๒ สมัย ผู้ถูกกล่าวหาและผู้คัดค้านที่ ๑ ถือหุ้นบริษัท ชินคอร์ปฯ ๑,๔๑๙,๔๙๐,๑๕๐ หุ้น โดยคัดค้านที่ ๒ ถึงที่ ๕ และบริษัทแอมเพิลริช ถือแทน
- ต่อมาวันที่ ๒๒ มค.๒๕๕๙ กฎหมายที่ผู้ถูกกล่าวหาเสนอขอแก้ไขที่มีผลให้บริษัทที่ประกอบธุรกิจโทรคมนาคม มีผู้ถือหุ้นที่เป็นบุคคลต่างด้าวได้ไม่เกินร้อยละ ๕๐ มีผลใช้บังคับ (เดิมมีได้ไม่เกินร้อยละ ๒๕)
- วันที่ ๒๓ มค.๒๕๕๙ มีการขายหุ้นบริษัทชินคอร์ป ๑,๔๑๙,๔๙๐,๑๕๐ หุ้น (คิดเป็นร้อยละ ๔๘ ของหุ้นทั้งหมด) แก่กลุ่มเทมาเส็ก ประเทศสิงคโปร์

- คตส.ออกคำสั่งอายัดเงินและทรัพย์สินของผู้คัดค้านรวม ๑๕ ครั้ง เป็นเงิน ๖๖,๖๘๙,๒๓๔,๓๖๕.๘๑ บาท ยังขาดอยู่อีก ๙,๙๒๓,๓๖๘,๖๙๕.๒๔ บาท
- **คำขอ** : ขอให้ยึดเงินที่ได้จากการขายหุ้นชินคอร์ป ๑,๔๑๙,๔๙๐,๑๕๐ หุ้น ให้แก่กลุ่มเทมาเล็กของประเทศสิงคโปร์ โดยมีบริษัทซีดาร์ โฮลดิ้งส์ จำกัด และบริษัทแอสเพน โฮลดิ้งส์ จำกัด เป็นผู้ซื้อ เป็นจำนวนเงินสุทธิหลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้วรวม ๖๙,๗๒๒,๘๘๐,๙๓๒.๐๕ บาท และ**เงินปันผล** ๖,๘๙๘,๗๒๒,๑๒๙ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๗๖,๖๒๑,๖๐๓,๐๖๑.๐๕ บาท พร้อมดอกผลตกเป็นของแผ่นดิน เนื่องจากการร่ำรวยผิดปกติและมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

ข้อกล่าวหา: กระทำการอันเป็นการเอื้อประโยชน์ ๕ กรณี

กรณีที่ ๑ : ออกพระราชกำหนดแปลงค่าสัมปทานโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เป็น
ภาษีสรรพสามิต เป็นการเอื้อประโยชน์แก่บริษัทชินคอร์ปและบริษัทใน
เครือ

กรณีที่ ๒ : แก้ไขสัญญาอนุญาตให้ดำเนินกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ปรับ
ลดอัตราส่วนแบ่งรายได้จากการให้บริการแบบใช้บัตรจ่ายเงินล่วงหน้า
หรือ Prepaid Card ให้แก่บริษัท AIS

กรณีที่ ๓ : แก้ไขสัญญาอนุญาตให้ดำเนินกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่

- (๑) การอนุญาตให้ใช้เครือข่ายร่วม (Roaming) และให้หัก
ค่าใช้จ่ายจากรายรับ
- (๒) กรณีการปรับลดอัตราค่าใช้จ่ายเครือข่ายร่วมระหว่าง กสท.
กับบริษัทดีพีซี ตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมแบบ
เซลลูลาร์

กรณีที่ ๔ : กรณีอนุมัติ ส่งเสริม สนับสนุนธุรกิจดาวเทียมตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศโดยมิชอบ เพื่อเอื้อประโยชน์แก่บริษัทชินคอร์ปและบริษัทไทยคม

(๑) อนุมัติโครงการดาวเทียมไอพีสตาร์ โดยมิชอบ

(๒) ลดสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทชินคอร์ปที่ต้องถือในบริษัทไทยคมจากไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐

(๓) อนุมัติให้ใช้เงินค่าสินไหมทดแทนของดาวเทียมไทยคม ๓ ที่ได้รับความเสียหาย ๖.๗ ล้าน US ดอลลาร์ ไปเช่าช่องสัญญาณดาวเทียมต่างประเทศเพื่อใช้ทดแทนดาวเทียมไทยคม ๓

กรณีที่ ๕ : อนุมัติให้รัฐบาลสหภาพพม่ากู้เงินจาก Exim Bank ๔,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อนำไปซื้อสินค้าและบริการของบริษัทไทยคมโดยเฉพาะ

มต้องค์คณะเสียงข้างมาก ให้เงินปันผลค่าหุ้นจำนวน ๖,๘๙๘,๗๒๒,๑๒๙ บาท และเงินที่ได้จากการขายหุ้นหลังหักราคาหุ้นที่มีอยู่เดิม (๓๐,๒๔๗,๙๑๕,๖๐๖.๓๕ บาท) จำนวน ๓๙,๔๗๔,๙๖๕,๓๒๕.๗๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๖,๓๗๓,๖๘๗,๔๕๔.๗๐ บาท พร้อมดอกผลของเงิน จำนวนดังกล่าว ตกเป็นของแผ่นดิน

๓

คดีจิตใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ
หรือยื่นเท็จ

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ วรรคสาม, ๒๓๕ วรรคท้าย
พ.ร.บ.ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดี อมฯ มาตรา ๑๐ (๓)
พ.ร.บ.ปปช. มาตรา ๑๑๔

มาตรา ๒๓๔ วรรคหนึ่ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ ...

(๓) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ**ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน**ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๒๓๕ วรรคท้ายให้นำมาตรานี้มาใช้บังคับแก่กรณีที่บุคคลตาม**มาตรา ๒๓๔ (๓) จงใจไม่ยื่นบัญชี**แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สิน**อันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริง**ที่ควรแจ้งให้ทราบ และ **มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น**ด้วยโดยอนุโลม

พ.ร.บ.ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๑๐ ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ดังต่อไปนี้

(๕) คดีที่บุคคลตาม (๑) หรือกรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ของ
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตาม
มาตรา ๕๗ วรรคสอง **จงใจไม่ยื่น**บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
หรือ**จงใจยื่น**บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สิน**อันเป็นเท็จหรือปกปิด**
ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่า**มีเจตนาไม่**
แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน

พ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๑๔ เมื่อปรากฏว่าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย**แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้นั้นทราบ และกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่ผู้นั้นจะมาชี้แจงข้อกล่าวหา** ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด แล้วนำเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาต่อไป

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. **มีมติว่าผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชี** แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สิน ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และ**มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน** ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเป็น**บุคคลตามมาตรา ๑๐๒ (๑) (๒) (๓) และ (๔)** ให้เสนอเรื่อง ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อวินิจฉัย ทั้งนี้ ให้ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจพิจารณาและ พิพากษาคดีของบุคคลตามมาตรา ๑๐๒ (๔) ด้วย

(๒) กรณีเป็น**เจ้าหน้าที่ของรัฐ** ยกเว้นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๑๐๒ (๔) ให้เสนอเรื่องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อวินิจฉัย

ในการดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคสองให้นำความในมาตรา ๘๐ (ตั้งทนายฟ้องแทน) มาตรา ๘๑ (หยุดปฏิบัติหน้าที่) และมาตรา ๘๖ (ผลกรณียกคำร้อง) มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีฯ

๑.บุคคลตามพรบ.ปปช.ฯ ม.๑๐๒ (๑) ถึง (๙)

๒.บุคคลตามประกาศของคณะกรรมการป.ป.ช.
ออกตามความในพรบ.ปปช.ฯ ม.๒๘ (๓) และ
ม.๑๐๒ กับ ม.๑๐๓

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ วรรคท้าย และพร.ป.ปปช. ม. ๑๑๔

ต้องแสดงรายการทรัพย์สินฯ ของตนเอง คู่สมรส (รวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส) และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (ม.๑๐๒ ว.๒)

บุคคลตามพรบ.ปปช.ฯมาตรา ๑๐๒

- (๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๒) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๓) ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
- (๔) ข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีผู้พิพากษาขึ้นไป
- (๕) ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นขึ้นไป
- (๖) ข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีอัยการขึ้นไป
- (๗) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง
- (๘) ตำแหน่งอื่นตามที่กฎหมายอื่นกำหนดให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน
- (๙) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บุคคลตามประกาศคณะกรรมการ.ปปช.ฯ ออกตามความในมาตรา ๑๐๒

- ประกาศคณะกรรมการปปช.เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา 102 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2563
- ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา 102 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2561
- ประกาศคณะกรรมการปปช.เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา 102 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561
- ประกาศคณะกรรมการปปช.เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน พ.ศ. 2561
- ประกาศคณะกรรมการปปช.เรื่อง กำหนดตำแหน่งของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา 102 พ.ศ. 2561

บุคคลตามประกาศคณะกรรมการ.ปปช.๙ ออกตามความในมาตรา ๑๐๓

- ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดตำแหน่งเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา 103 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2561
- ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดตำแหน่งเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา 103 (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2561
- ประกาศคณะกรรมการปป.ช.เรื่อง กำหนดตำแหน่งของเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา 103 พ.ศ. 2561

กำหนดเวลายื่นบัญชี

ผู้ดำรงตำแหน่งตามพ.ร.ป.ปปช. ม.๑๐๕

- (๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๒) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๓) ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
- (๔) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.

กำหนด

ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

ผู้ดำรงตำแหน่งตามพ.ร.ป. ม.๑๐๕

- (๔) ข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีผู้พิพากษาขึ้นไป
- (๕) ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตั้งแต่อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นขึ้นไป
- (๖) ข้าราชการอัยการตั้งแต่อธิบดีอัยการขึ้นไป
- (๗) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง
- (๘) ตำแหน่งอื่นตามที่กฎหมายอื่นกำหนดให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่งและเมื่อพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและทุกสามปีตลอดเวลายังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ม.๑๐๕

ว.สาม

ต้องแสดงรายการทรัพย์สินฯ ของตนเอง คู่สมรส (รวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส) และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (ม.๑๐๒ วรรค ๒)

เอกสารประกอบบัญชี

ม.๑๐๕
ว.หนึ่ง

- หลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สิน
- หลักฐานการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา

- ผู้ยื่นต้องลงลายมือชื่อกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า
- ทรัพย์สินและหนี้สิน ให้รวมถึงทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ และให้รวมถึงทรัพย์สินที่มอบหมายให้อยู่ความครอบครองดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมด้วย

ผู้ที่ต้องเปิดเผยบัญชีฯ (ม.๑๐๖)

ม. ๑๐๒ (๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทาง
การเมืองเฉพาะ

- นายกรัฐมนตรี
- รัฐมนตรี
- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- สมาชิกวุฒิสภา

ม. ๑๐๒ (๒) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ม. ๑๐๒ (๓) ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กร
อิสระ

ม. ๑๐๒ (๗) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง

ม. ๑๐๒ (๘) ผู้บริหารท้องถิ่น รอง
ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น
และสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามที่
คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง (ม.๔)

หมายความว่า หัวหน้าส่วนราชการระดับ
กระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะ
เป็นนิติบุคคล ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทาง
การเมืองสำหรับข้าราชการพลเรือน และ
ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด
ผู้บัญชาการเหล่าทัพสำหรับข้าราชการทหาร
และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และให้
หมายความรวมถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัด
กรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุด
ของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานขององค์กร
อิสระตามรัฐธรรมนูญแต่ไม่รวมถึงผู้ว่าการตรวจ
เงินแผ่นดิน กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของ
หน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่
กฎหมายกำหนด หรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่ง
เทียบเท่าตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การให้โอกาสตามกฎหมายใหม่

- ต้องมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นด้วย

รัฐธรรมนูญ ม.๒๓๕ วรรคท้าย

พ.ร.ป.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ม.๑๐๘

- กรณีไม่ยื่น สนง.ปปช.ต้องมีหนังสือแจ้งให้ทราบ พร้อมทั้งขยายเวลาให้ไม่เกิน ๓๐ วัน และขยายได้อีกไม่เกิน ๓๐ วัน
- กรณียื่นไม่ครบหรือข้อมูลคลาดเคลื่อน และไม่มีพฤติการณ์ปกปิด ในเลขาธิการฯ แจ้งให้ดำเนินการให้ครบถ้วนหรือถูกต้อง ภายเวลาที่เลขาธิการกำหนด

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว หากผู้มีหน้าที่ยื่นไม่ดำเนินการ ให้เลขาธิการเสนอคณะกรรมการป.ป.ช.เพื่อดำเนินการต่อไป

บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ: คดีจิตใจไม่เย็นบัญชีหรือเย็นเท็จ

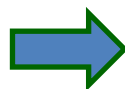
๑. ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
๒. ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
๓. ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
๔. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
๕. กรรมการป.ป.ช.
๖. เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป.ป.ช.
๗. ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ตำแหน่งอื่นขึ้นศาลอาญาคดีทุจริตฯ
(พ.ร.บ.ปปช.ฯ ม.๑๑๔(๒))

พ.ร.บ.ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดี อม.ฯ ม.๑๐(๔) และพ.ร.บ.ปปช.ฯ ม.๑๑๔ (๑)

คดีจใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯหรือยื่นเท็จ

คณะกรรมการป.ป.ช.

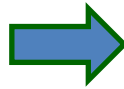

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง

องค์ประกอบความผิด

๑. จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และ
๒. มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น

หากศาลฟังว่าจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ
หรือยื่นเท็จจริงตามคำร้อง

- พ้นจากตำแหน่ง นับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่
- เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่เกินสิบปี
- เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ

รัฐธรรมนูญ ม.๒๓๕ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคท้าย

ข้อกล่าวหา

๑. ไม่แสดงรายการบัญชีเงินฝากของภริยา ๒ บัญชี จำนวนเงิน ๒.๙ ล้านบาท และ ๒.๓ ล้านบาทในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งร.ม.ว.ศีกษาฯ มาแล้วเป็นเวลา ๑ ปี ของผู้คัดค้าน ป.ป.ช. ตรวจสอบพบว่า มีเงินเข้าบัญชี ภริยา ๒๘ ล้านบาท บัญชีนี้ถูกนำไปจำหน่ายเป็นประกันเงินกู้ที่โรงสีที่เป็นกงสีของ ครอบครัวภริยาผู้ยื่นจากธนาคาร ๓๑ ล้านบาทเศษ เงินที่ได้มา ถูกกระจายเข้า บัญชี ภริยาและญาติ ๗ บัญชี ต่อมาภริยาถอนเงินที่โรงสีได้มาจากธนาคารไปซื้อ หุ่นและหน่วยลงทุน เกือบทั้งหมด ส่วนที่เหลือฝากไว้ในบัญชีที่มีชื่อภริยาและ หรือญาติภริยาเป็นเจ้าของร่วมกัน ซึ่งเป็นบัญชีเงินฝากที่ผู้คัดค้านไม่แสดงใน บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯที่ยื่นต่อผู้ร้อง
๒. ไม่แสดงรายการบ้าน ๑ หลัง พร้อมที่ดินเนื้อที่ ๓ ไร่ ๒๔.๑ ตร.วา ที่อ.วิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง

คดีอม.๓/๒๕๕๕

ข้อกล่าวหา : ไม่แสดงบัญชีเงินฝากของภริยา ๒ บัญชี

มีเงินเข้ามาในบัญชีของภริยา
รวม ๒๘ ล้านบาท

กู้ยืมเงินจากรธนาคาร
๓๑ ล้านบาท

นำบัญชีเงินฝาก ๒๘ ล้านบาทไปจำหน่ายเป็น
ประกันการกู้ยืมของโรงสีที่เป็นกงสีของภริยา

ยอมให้หักเงินในบัญชีเงิน
ฝาก ๒๘ ล้านบาท ชำระหนี้

หักใช้หนี้

ถอนมากระจาย
บัญชีภริยาและญาติรวม ๗ บัญชี

บัญชีฯที่ไม่ได้แสดงเงิน ๒.๙ ล้านบาท
และ ๒.๓ ล้านบาท เป็น ๒ ใน ๗ บัญชี

อม.๓/๒๕๕๕

ข้อต่อสู้ที่สำคัญ

๑. เงินในบัญชีเงินฝากของภริยาฯที่ไม่ได้แสดง เป็นเงินของโรงสีที่เป็นงสีของครอบครัวภริยา ภริยาเพียงถือครองและทำธุรกรรมแทน ส่วนเงินที่ภரியานำไปซื้อหน่วยลงทุนและหุ้นเป็นเงินที่มารดาภริยาส่งไว้ก่อนตายให้ยกให้ภริยา
๒. บ้านพร้อมที่ดินตามข้อกล่าวหา ใช้เงินของโรงสีซื้อที่ดินและจ่ายค่าก่อสร้างเพื่อใช้เป็นสำนักดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพี่ชายภริยา ซึ่งจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกอบต.ด้านข้าง และให้ผู้คัดค้านใช้เป็นสำนักงานกับที่พักอาศัย

คำพิพากษา: ข้อต่อสู้เรื่องเงิน

- ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่า ผู้คัดค้านเป็นเจ้าของเงิน ๓๐ ล้านบาทเศษ ได้มาช่วงเลือกตั้งในปี ๒๕๓๙ บางส่วนมีที่มาจากเงินสนับสนุนจากพรรคชาติไทยกว่า ๒๐ ล้านบาท ที่เหลือไม่ทราบที่มา ผู้คัดค้านนำไปฝากเปิดบัญชีในชื่อห้างฯโรงสี หลังจากนั้นห้างฯทำสัญญากู้ยืมเงินจากรธนาคาร แล้วนำเงินที่ผู้คัดค้านได้มาทั้งหมดไปชำระหนี้เงินกู้ยืม และเงินกู้ยืมซึ่งกลายมาเป็นเงินที่มีที่มาที่ถูกต้องจากการทำธุรกรรมผ่านธนาคารก็ได้กระจายเข้าฝากในบัญชีส่วนตัวของภริยาและในชื่อห้างฯโรงสีอีกหลายบัญชี ต่อมาภริยาก็ได้ถอนเงินจากบัญชีดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ผู้คัดค้านจงใจปกปิดที่มาของเงินที่นำมาฝาก ในการยื่นบัญชีฯจำนวน ๔ ตำแหน่ง รวม ๙ กรณี

คำพิพากษา : ข้อต่อสู้เรื่องบ้าน+ที่ดิน

- ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่า การปลูกสร้างบ้านตามคำร้องเป็นการสร้างเพื่อประโยชน์ของผู้คัดค้านใช้เงินของผู้คัดค้านและภริยา มิได้ใช้เงินกงสี

กรณีเป็นการยื่นบัญชีฯเท็จตั้งแต่ดำรงตำแหน่งรมต.ศึกษาเมื่อวันที่ ๙ กค. ๒๕๔๒ เป็นต้นมา
ทุกบัญชีที่ยื่นต่อผู้ร้อง

คดี อม.๒๘/๒๕๖๒

ปัญหา : โทษเพิกสิทธิเลือกตั้งย้อนหลังได้หรือไม่ ?

คดีนี้ผู้ร้องขอให้ลงโทษตามพ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ (ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และ จะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้) ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับภายหลังการกระทำความผิด (กฎหมายที่ใช้บังคับในขณะกระทำความผิดคือ พ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง เพียงแต่ห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี)

ปัญหาในคดีนี้ก็คือ โทษเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และ เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง) มีผลใช้บังคับย้อนหลังได้หรือไม่

ศาลฎีกาแผนกคดี อม.วินิจฉัยว่า มาตรการบังคับทางการเมืองตามพ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ มิใช่มาตรการบังคับทางการเมืองที่ใช้ในขณะกระทำความผิด จึงต้องใช้พ.ร.บ. ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง บังคับแก่ คดีนี้ เพราะหากบังคับใช้ตามที่กฎหมายที่บัญญัติภายหลังกระทำความผิดย่อมเป็นการขัดต่อหลักนิติธรรม

คดีอม.อบ ๑/๒๕๖๔

คดีส่วนอาญาขาดอายุความ ยั่งลงโทษในส่วนที่เป็น
มาตรการบังคับทางการเมือง (เพิกถอนสิทธิสมัครรับ
เลือกตั้ง) ได้หรือไม่

คดีนี้ ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินฯ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาที่จะไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินนั้น
กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกอบจ.นนทบุรี ขอให้สั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งที่ดำรง
อยู่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาตามพ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอม.ตรวจคำร้องและเอกสารประกอบแล้ว พิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

องค์คณะพิจารณาอุทธรณ์วินิจฉัยว่า การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและสิทธิ
เลือกตั้งตามพ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑
หรือการห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี

ตามพ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองซึ่งมีผลเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออก ในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการบังคับดังกล่าวได้ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษา วินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้นั้นกระทำความผิดอาญาโดยจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินภายในเวলাกำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีด้วยความอันเป็นเท็จ มาตรการ บังคับทางการเมืองจึงเป็นผลสืบเนื่องมาจากการวินิจฉัยความผิดในทางอาญา ตามพ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ หรือพ.ร.บ.ว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ การที่ผู้ ร้องอุทธรณ์ขอให้ศาลเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ย่อมเป็นการ ขอให้ศาลวินิจฉัยพฤติการณ์หรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยใน ส่วน ความรับผิดทางอาญาที่ขาดอายุความไปแล้ว จึงแสดงให้เห็นว่ามาตรการบังคับทาง

การเมืองรวมเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาโดยไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดชอบทางอาญาได้ ดังนั้น **มาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าว แม้มิใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ ก็ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาญา ซึ่งรวมถึงการอยู่ในบังคับของอายุความทางอาญา** เมื่อการกระทำส่วนนี้เป็นอันขาดอายุความทางอาญาไปแล้ว ซึ่งมีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปโดยศาลไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามคำร้องหรือไม่ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้

คดีนี้ ศาลฎีกาแผนกคดีอม.วินิจฉัยว่า คดีของผู้ร้องในความผิดฐานจงใจยื่น บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความ อันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีเข้ารับตำแหน่งที่ปรึกษา นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย วาระที่ ๒ ขาดอายุความทางอาญา

ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องแล้วอายุความย่อมสะดุดหยุดลงตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ และพ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ด้วยนั้น

องค์คณะพิจารณาอุทธรณ์เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้ง สองฉบับดังกล่าว มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุความทางอาญา แต่มีความแตกต่าง

กับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหา โดยมีผลให้อายุความ
สะดุดหยุดลง ระยะเวลาการบังคับโทษจึงขยายออกไปซึ่งไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา
อีกทั้งปัญหาเรื่องอายุความ แม้มิใช่การกำหนดองค์ประกอบของการกระทำอันเป็น
ความผิด แต่ก็ก็เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับกำหนดเวลาให้บุคคลต้องรับโทษหรือไม่ต้อง
รับโทษในทางอาญา เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับบัญญัติ
ขึ้น และมีผลใช้บังคับภายหลังวันกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่อาจนำมาใช้
บังคับย้อนหลังแก่คดีที่มีการกระทำความผิดก่อนบทกฎหมายใช้บังคับได้

คดีกล่าวหาคณะกรรมการป.ป.ช.

ข้อกล่าวหา

๑. รำรวยผิดปกติ
๒. ทุจริตต่อหน้าที่
๓. จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

รัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๖๐ ม.๒๓๖ และพ.ร.ป.ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ม.๑๐ (๒)

การดำเนินคดี

ประธานรัฐสภา

ประธานศาลฎีกา

ผู้ไต่สวนอิสระ

- เมื่อมีการกล่าวหากรรมการป.ป.ช.ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และประธานรัฐสภาเห็นว่ามีความสมควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหา ให้เสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกา (พ.ร.ป.ว่าด้วยวิธีฯ ม.๔๙)

- แต่งตั้งผู้ไต่สวนอิสระเพื่อดำเนินการไต่สวนหาข้อเท็จจริง และทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกล่าวหา (ม.๔๙)

- ถ้าเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้สั่งยุติเรื่อง คำสั่งดังกล่าวเป็นที่สิ้นสุด
- ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมอย่างร้ายแรงให้เสนอเรื่องไปยังศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย
- ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมฯ ให้ส่งสำนวนไปยัง **อัยการสูงสุด** เพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ (ม.๕๒)

อัยการสูงสุด

ศาลฎีกาแผนก
คดีอาญา

- อัยการสูงสุดต้องฟ้องคดีตามความเห็นของผู้ไต่สวนอิสระภายในหกสิบวัน
- ฟ้องไม่ทัน ยื่นคำร้องขออนุญาต
ปธ.ศาลฎีกาขยายได้ไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วัน
ครบกำหนดแต่ต้องฟ้องภายในอายุความ (ม.๕๖
ว.๓ และ ว.๔)

- นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การดำเนินคดีอาญา
และหมวด ๓ การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สิน
ตกเป็นแผ่นดินมาใช้บังคับโดยอนุโลม (ม.๕๖
ว.๕)

ผู้ไต่สวนอิสระ

- คุณสมบัติของผู้ไต่สวนอิสระ
(ม.๕๐ และ ม.๕๑ (๑) – (๗))
- ลักษณะต้องห้ามของผู้ไต่สวนอิสระ
(ม.๕๒ (๑) – (๑๖))
- ผู้ไต่สวนอิสระมีอำนาจหน้าที่
เช่นเดียวกับคณะกรรมการป.ป.ช.
(ม.๕๓)
- ผู้ไต่สวนอิสระมีอำนาจสั่งให้
กรรมการป.ป.ช.ยื่นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สิน (ม.๕๕)

คดีกล่าวหาคณะกรรมการ ป.ป.ช.ที่ศาลตัดสินแล้ว

อม.๑/๒๕๔๘ กล่าวหาว่า คณะกรรมการป.ป.ช.ร่วมกันออกระเบียบขึ้น
ค่าตอบแทนตนเอง ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ ลงโทษจำคุกจำเลยทั้งเก้าคนละ
๒ ปี โทษจำคุกรอไว้ ๒ ปี

อม.๕/๒๕๕๒ กล่าวหาว่า คณะกรรมการป.ป.ช.ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบในการชี้
มูลว่าความผิดของอดีตปลัดกระทรวงยุติธรรมและอดีตรองอธิบดีกรมบังคับคดีนัย
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ ยกฟ้อง

อม.๔/๒๕๕๓ กล่าวหาว่า คณะกรรมการป.ป.ช.ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบกรณี
แต่งตั้งคนใกล้ชิดเป็นที่ปรึกษา เลขานุการ และผู้ช่วยเลขาฯ กับปฏิบัติหน้าที่โดย
มิชอบในการไต่สวน และกรณีชี้มูลความผิดข้าราชการที่อยู่ฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล
ป.ช.ป. ๔ คดี ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ ยกฟ้อง

อม.๑/๒๕๔๘

คำฟ้อง : ออกระเบียบเพิ่มค่าตอบแทนรายเดือนแก่ประธานกรรมการ ๔๕,๕๐๐ บาท กรรมการอื่น คนละ ๔๒,๕๐๐ บาท

ข้อต่อสู้ : มีอำนาจตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ม.๕ + ม.๑๐๗

คำพิพากษา - ม.๕ เป็นอำนาจในการออกระเบียบทั่วไปเพื่อเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติหน้าที่ของป.ป.ช.

- ม.๑๐๗ เป็นอำนาจในการออกระเบียบที่ใช้บังคับกับลูกจ้างในสำนักงาน ป.ป.ช.

- เป็นระเบียบที่ริเริ่มมาจากมติของป.ป.ช. เอง

- อนุกรรมการฯ ทักท้วงแล้วว่า ออกระเบียบเช่นนี้ไม่ได้

มีความผิดตาม ป.อ. ม. ๑๕๗, ๘๓ + พ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ม.๑๒๕ จำคุก ๒ ปี รอฯ ๒ ปี

ปัญหา : ผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคณะกรรมการป.ป.ช.หรือไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๖๗๓/๒๕๖๒ (ประชุมใหญ่) วินิจฉัยว่า พ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง ที่มีผลบังคับในขณะที่โจทก์ฟ้องคดีนี้ บัญญัติว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่า กรรมการ (ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ) ผู้ไต่ร่ำรวยผิดปกติ กระทบความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ” เป็นเพียงบทบัญญัติที่เพิ่มช่องทางในการดำเนินคดีแก่ **คณะกรรมการป.ป.ช.** โจทก์เป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๗ ยังคงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๗ ได้ ตามป.วิ.อ. มาตรา ๒๘ (๒) ต่อศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ตามพ.ร.บ.จัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๗ ประกอบมาตรา ๓ วรรคสอง (๑)

พ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ม.๑๗ วรรคหนึ่ง ปัจจุบันคือพ.ร.บ.ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๐ ม.๔๕ วรรคหนึ่ง